

1979/80:79

Nr 79

Onsdagen den
6 februari 1980

Onsdagen den 6 februari

Kl. 10.00

*Anmälan om
kompletteringsval
till utskott*

§ 1 Anmälan om kompletteringsval till utskott

TALMANNEN:

Folkpartiets partigrupp har som suppleant i finans- och försvarsutskotten under Hans Lindblads ledighet anmält hans ersättare Margit Jonsson.

*Tidpunkt för av-
slutande av riks-
mötet 1979/80*

*En parlamentarisk
beredning i anslut-
ning till social
vårdlagstiftning*

Talmannen förklarade vald till

suppleant i finansutskottet

Margit Jonsson (fp)

suppleant i försvarsutskottet

Margit Jonsson (fp)

§ 2 Justerades protokollet för den 29 januari.

§ 3 Tidpunkt för avslutande av riksmötet 1979/80

TALMANNEN:

Enligt från utskotten inhämtade uppgifter blir det nödvändigt att även i år fortsätta riksdagsarbetet en bit in i juni. Med hänsyn framför allt till att propositionerna om energipolitiken och varven kommer att lämnas mycket sent blir det sannolikt nödvändigt att ta i anspråk även någon dag i den vecka som börjar måndagen den 9 juni.

§ 4 Föredrogs och bifölls

Interpellationsframställningarna 1979/80:134–136

§ 5 En parlamentarisk beredning i anslutning till social vårdlagstiftning

Föredrogs socialutskottets betänkande 1979/80:24 om tillsättande av en parlamentarisk beredning i anslutning till den sociala vårdlagstiftning som föreslås i propositionen 1979/80:1 om socialtjänsten.

Onsdagen den
6 februari 1980

*En parlamentarisk
beredning i anslut-
ning till social
vårdlagstiftning*

LILLY HANSSON (s):

Herr talman! Jag tänker inte alls på något sätt i dag dra i gång en debatt om vård utan samtycke av vuxna missbrukare. Det får vi tillfälle att diskutera senare. Men efter att ha läst socialutskottets betänkande nr 24 och tagit del av det förslag om en utredning som där läggs fram kan jag inte låta bli att ge några kommentarer.

I propositionen om socialtjänsten föreslås bl. a. att nykterhetsvårdslagstiftningen skall utmönstras ur sociallagstiftningen. I stället skall man flytta över det tvång mot vuxna missbrukare som ändå anses nödvändigt i vissa fall till lagen om sluten psykiatrisk vård. Man har dock ändrat benämningen på denna lag – den skall nu heta lag om psykiatrisk vård i vissa fall. I.P.V.

Det är denna punkt som hela tiden har varit kontroversiell i diskussionen om tvånget i vården och var det skall ligga. Redan i propositionen visas osäkerhet beträffande riktigheten i den föreslagna lagstiftningen. För det första föreslås ju redan i propositionen att en kommitté skall tillsättas som skall fortsätta översynen av lagstiftningen om vård mot den enskildes vilja. För det andra är regeringen beredd att redan innan lagstiftningen har antagits av riksdagen och trätt i kraft föreslå tillsättandet av en beredning som skall se över denna lagstiftning. Det är den första verkliga svagheten i denna proposition.

Utskottet har nu behandlat detta ärende, och även utskottet säger att just denna punkt är kontroversiell. Därför förordas nu från utskottets sida att den kommitté som föreslås i propositionen skall bli en parlamentarisk beredning som skall börja arbeta så snart som möjligt – innan vi över huvud taget har behandlat ärendet i riksdagen och vet hur beslutet blir. Utskottet säger dock att detta inte skall ha någon inverkan på det beslut som så småningom kommer att fattas.

Man säger sig behöva ett underlag för sitt arbete. Vidare heter det att när det gäller vården av missbrukare av alkohol och narkotika bör som underlag för arbetet göras en skyndsamt kartläggning av nuvarande förhållanden på området i ett urval representativa kommuner.

Här är ju den verkliga svagheten. Här har en socialutredning suttit i 10 år, och när behandlingen börjar i utskottet vet man inte hur det i dag ser ut på det här området. Har man inte i utskottet kunnat få reda på hur det ser ut i dag, så att utskottet har underlag för de förslag som skall läggas fram? Måste man tillsätta en utredning för att få veta hur det ser ut på det här området när det gäller alkoholmissbruk, intågning enligt I.SPV och annat som jag kan förstå att utredningen kommer att handla om. Jag tycker att detta är bedrövtligt, om man tänker sig att ändå kunna gå fram med en lagstiftning som är föreslagen av den dåvarande folkpartiregeringen.

Tillåt mig, herr talman, att säga att detta är det svagaste förslag jag varit med om i en så oerhört viktig fråga. Jag skall i dag ändå inte framställa något yrkande, men jag har velat ge min mening till känna om hur oerhört klantigt jag tycker att detta ärende hittills har hanterats.

GABRIEL ROMANUS (fp):

Herr talman! Inte heller jag tänker nu ta upp någon debatt om hur man skall utforma lagstiftningen om vård utan samtycke när det gäller missbrukare, för det är inte detta som är dagens ärende.

I propositionen om socialtjänsten, som utskottet fortsätter att behandla, sägs att en utredning bör tillsättas för att fortsätta översynen av lagstiftningen om vård utan samtycke. Det ligger inte något märkligt eller unikt i att man, samtidigt som man beslutar om en lagstiftningsatgard, fortsätter att utreda förslag på samma område – tvärtom. Det har hänt tidigare. Det kan ofta vara motiverat att genomföra reformer i etapper. Det här är ett steg, och det finns i dag olika meningar om hur man bör gå vidare, liksom det finns olika meningar om denna första etapp. Vi som har arbetat med propositionen kunde för vår del konstatera, att vi inte i den här omgången kunde förverkliga alla våra önskemål och hela vårt program. Det fanns varken praktiska möjligheter till det – jag tänker då på den roll som omorganisationen av länsrätterna spelar – eller tillräckligt utredningsmaterial för att vi skulle kunna göra så genomgripande förändringar i lagstiftningen som vi hade önskat. Därför såg vi detta som en etapp och ville gå vidare med en ny parlamentarisk utredning. Detta är en av de uppgifter som socialutskottet nu föreslår att en ny parlamentarisk beredning skall få.

Den andra uppgiften är kanske något mer av en nyhet, men jag tror att det är en nyhet som vi skulle göra klokt i att införa fler gånger i det svenska politiska maskineriet.

När vi nu genomför en genomgripande omläggning av hela den sociala lagstiftningen, där ju frågan om tvång i vården bara utgör en begränsad del, är det klokt att nära följa dess effekter. För att kunna göra det på ett bra sätt, måste man först göra en aktuell studie av hur det hela fungerar innan lagen träder i kraft, en studie som sedan kan jämföras med hur det fungerar efteråt.

Då säger Lilly Hansson att det är svagt om socialutredningen inte redan har gjort detta. Socialutredningen har förvisso gjort en hel del undersökningar och kartläggningar, men de ligger några år tillbaka i tiden, och utvecklingen på detta område har inte upphört. När en ny lagstiftning träder i kraft om något år, är det bra om vi har aktuella undersökningar som visar hur läget är när det gäller det sociala arbetet ute i kommunerna. Det är också bra om de som skall studera hur lagstiftningen fungerar, kan vara med och planera utvärderingen i förväg, innan den nya lagen träder i kraft.

Jag anser att det är en metodik som borde prövas också vid andra tillfällen, när man ändrar lagstiftningen. Metodiken är f. ö. inte någon nyhet. Den har tillämpats tidigare, utan att man gjort någon affär av det.

Jag vill understryka det som utskottet säger, att det är självklart att den parlamentariska beredningen skall beakta vad som kommer fram i samband med den fortsatta riksdagsbehandlingen av propositionen. Det är också viktigt att peka på utskottets uttalande, att ställningstagandet i fråga om den parlamentariska beredningen inte innebär att utskottet i det här betänkandet

Nr 79

Onsdagen den
6 februari 1980

*En parlamentarisk
beredning i anslutning
till social
vårdlagstiftning*

Onsdagen den
6 februari 1980

*En parlamentarisk
beredning i anslut-
ning till social
vårdlagstiftning*

tar slutlig ställning till utformningen av sociallagstiftningen.

Med detta ber jag att få yrka bifall till utskottets hemställan.

LILLY HANSSON (s) replik:

Herr talman! Men, Gabriel Romanus, att den här punkten i propositionen var kontroversiell visade sig ju redan innan propositionen låg på riksdagens bord. Och den har inte blivit mindre kontroversiell under den tid som den har behandlats i socialutskottet. Varför då genomföra en sådan lagstiftning? Gabriel Romanus säger nu att punkten om tvånget i vården bara är en begränsad del av hela socialtjänstlagen. Det är riktigt, och det är synd att just den har blivit så kontroversiell att allt det som är bra i lagstiftningen undanskymts. Det tycker jag att utskottet borde ha uppmärksammat.

Jag tycker också att utskottet borde ha kunnat inhämta uppgifter om hur det ser ut i kommunerna på det här området utan att behöva tillsätta en utredning som skall ta reda på det. Jag anser faktiskt att när den här frågan nu är så kontroversiell borde man ha kunnat utmönstra nykterhetsvårdslagen ur sociallagstiftningen och låtit LSPV vara som den är. Om man inte hade ändrat på LSPV, då hade det varit riktigt att tillsätta en beredning för att göra en utvärdering av hur lagstiftningen verkat i praktiken. Det hade varit bättre än att lägga till en andra paragraf så att den här frågan blev så kontroversiell. Den hade inte alls behövt bli det, om ni hade hanterat den på ett riktigt sätt.

GABRIEL ROMANUS (fp) replik:

Herr talman! Vi är alla medvetna om att frågan om vård utan samtycke är kontroversiell. Det har givetvis varit min ambition att få fram ett förslag som skulle kunna ena alla. Jag har gjort betydande ansträngningar i den riktningen. Uppgiften var kanske omöjlig -- i varje fall har det inte lyckats, det kan vi konstatera. Här finns fortfarande delade meningar.

Men om alternativet är att inte göra någonting, bara därför att det finns delade meningar, då vill jag inte vara med. Man måste ha möjlighet att göra förändringar, trots att det inte är full enighet om en lösning, även om detta naturligtvis vore det bästa. Utan att dra i gång någon debatt här om själva tvångsfrågan vill jag ändå säga, att det förslag som Lilly Hansson framför inte är mindre kontroversiellt. Hon säger att man skall ta bort nykterhetsvårdslagen och att man inte skall göra någon ändring alls i lagen om sluten psykiatrisk vård. Det förslaget skulle inte bli mindre omstritt än propositionen. Jag säger inte att det är otänkbart att göra så, men jag tror inte att det är en lösning som man kan samla skarorna bakom.

Jag tycker inte att Lilly Hansson behöver vara så missnöjd. Utskottet föreslår att man skall tillsätta en parlamentarisk beredning, och det är ju också vad Lilly Hansson önskar i sin motion.

LILLY HANSSON (s) replik:

Herr talman! Jag tycker inte att vi skall ta upp någon diskussion om min motion, eftersom jag ju där har begärt en utredning. I motionen har jag

emellertid framhållit att man kan plocka bort nykterhetsvårdslagen ur sociallagstiftningen, om man samtidigt tillsätter en utredning för att finna en annan väg än den som ni har valt. Jag menar att man då kunde ha haft kvar LSPV i dess ursprungliga form. Missbrukare tas ju i dag i stor utsträckning in enligt den lagen, och man kunde ha fortsatt härmed tills man får fram en bättre lagstiftning som inte är så kontroversiell som den som innebär att tvång inom sociallagstiftningen flyttas över till tvång inom den psykiatriska vården. Jag är litet för rädd om den psykiatriska vården för att den här frågan skall få vara så kontroversiell som den är.

BLENDA LITTMARCK (m):

Herr talman! Jag försäkrar Lilly Hansson att frågan fortfarande är kontroversiell inom utskottet. Vi hade mycket pyssel innan vi kunde enas om att skriva betänkandet så, att det framstod klart för alla att frågan skulle avgöras senare.

Däremot var vi eniga om att man skulle kunna ha en beredning – alltså inte en utredning – som, alldeles som Lilly Hansson sade, kartlägger alla de problem som finns i dag. Jag satt med i slutskedet av socialutredningen, vars material nu börjar bli gammalt, varför vi behöver aktuella uppgifter.

Jag vill understryka vad som står i utskottsbetänkandet: "Utskottets ställningstagande att en parlamentarisk beredning med ovan angivna uppgifter skall tillsättas innebär – – inte att utskottet i detta betänkande tar slutlig ställning till utformningen av socialtjänstlagstiftningen." Det är således inte färdigutformat, och vi vet ännu inte vilket förslag vi kommer att förelägga riksdagen senare i vår. Jag hoppas, liksom Lilly Hansson, att det blir en bättre lag än den som har föreslagits i propositionen och att den kommer att tillförsäkra medborgarna rättstrygghet, effektiv vård och rehabilitering.

LILLY HANSSON (s) replik:

Herr talman! Jag håller med Blenda Littmarck, men jag är helt på det klara med att frågan var kontroversiell i utskottet och att det här förslaget är en kompromiss. Jag vill bara tala om för Blenda Littmarck, att just detta att ni har skrivit att det här inte innebär att utskottet har tagit slutlig ställning, gör att jag i dag inte har något yrkande.

ERIK LARSSON (c):

Herr talman! Det som vi i dag diskuterar är ett enhälligt utskottsbetänkande, där det föreslås en beredning som skall kartlägga det aktuella läget på socialtjänstens område för att man skall kunna följa upp och kartlägga även läget efter det att vi har antagit en ny socialtjänstlag. Som här tidigare har betygats innebär förslaget icke något slutligt ställningstagande till socialtjänstlagens utformning. Vi har delade meningar i frågan, och därför är det naturligt att man i dag diskuterar med utgångspunkt i just dessa olika uppfattningar. För min del anser jag att debatten om socialtjänstlagens utformning måste föras när det föreligger ett förslag från utskottet till

riksdagen om utformningen. Det gäller alltså i dag inte att ta ställning till lagen som sådan.

Däremot tror jag att alla har varit eniga om att vi behöver en ny sociallagstiftning, en ramlagstiftning som ger uttryck för en helhetssyn vilken skall gälla på det sociala fältet. Vi ser fram mot en sådan ny sociallagstiftning, som vi sedan behöver följa upp och se verkningarna av. Vi har tyvärr här i riksdagen ibland fattat beslut, innebärande lagstiftning på det sociala området, som sedan visat sig ha överraskande konsekvenser ute i samhället. Jag behöver bara nämna lagen om omhändertagande av berusade, för att vi alla skall veta vad det rör sig om. Vi får lov att förebygga en ny sådan situation.

Jag vill med detta, herr talman, yrka bifall till utskottets hemställan.

Överläggningen var härmed avslutad.

Utskottets hemställan bifölls.

§ 6 Utbildning i jämställdhetsfrågor m. m.

Föredrogs utbildningsutskottets betänkande 1979/80:15 med anledning av motioner om utbildning i jämställdhetsfrågor m. m.

I detta betänkande behandlades motionerna

1978/79:1327 av Gunilla André och Karin Andersson (båda c), vari yrkats att riksdagen som sin mening uttalade

1. att forskning om könsroller och jämställdhet borde ges hög prioritet vid fördelning av forskningsmedel.

2. att i all utbildning av lärare för grund- och gymnasieskolan borde avsättas undervisningstimmar för könsrolls- och jämställdhetsfrågor i enlighet med vad i motionen anförts.

3. att könsrolls- och jämställdhetsfrågor borde ingå i lärarnas fort- och vidareutbildning i enlighet med vad som anförts i motionen.

4. att regeringen borde beakta vad som i motionen anförts om läromedelsgranskning ur jämställdhetssynpunkt, samt

1978/79:2154 av Lars Werner m. fl. (vpk), vari yrkats att riksdagen beslutade

1. att hos regeringen hemställa om åtgärder för att kvinnofrågan skulle upptas som särskilt högskoleämne,

2. att hos regeringen hemställa om åtgärder för att ge lärarkåren utbildning i kvinnofrågan.

Utskottet hemställde

1. beträffande forskning om jämställdhet att riksdagen skulle avslå motionen 1978/79:1327 yrkande 1.

2. beträffande jämställdhetsfrågor i grundutbildning för lärare att riksdagen skulle avslå motionen 1978/79:1327 yrkande 2.

3. beträffande kvinnofrågan som särskilt högskoleämne att riksdagen skulle avslå motionen 1978/79:2154 yrkande 1,

4. beträffande lärares fort- och vidareutbildning i jämställdhetsfrågor att riksdagen skulle avslå motionen 1978/79:1327 yrkande 3,

5. beträffande lärares utbildning i kvinnofrågan att riksdagen skulle avslå motionen 1978/79:2154 yrkande 2.

6. beträffande läromedelsgranskning från jämställdhetssynpunkt att riksdagen skulle avslå motionen 1978/79:1327 yrkande 4.

GUNILLA ANDRÉ (c):

Herr talman! Det är nu över ett år sedan Karin Andersson och jag lämnade in en motion om jämställdhetsfrågor inom utbildningen. Under tiden som den här motionen behandlats har det således gått åtskilliga månvarv. Det är samma företeelse som i jämställdhetsarbetet i övrigt. Det tar tid.

Men medvetandet om frågornas betydelse har ökat. Delat ansvar och lika villkor för kvinnor och män är begrepp som har fått fotfäste i debatten. Det förefaller emellertid vara svårt att ta steget från ord till handling. Vill man som politiker göra sig populär, då bör man inte driva jämställdhetsfrågorna alltför hårt. Lagom luddigt tal kan tolereras – direkta handlingsplaner är svårare att vinna förståelse för.

I vår motion tar vi upp fyra delområden. Det gäller forskningsmedel, lärarutbildning, lärarnas fort- och vidareutbildning samt läromedelsgranskning. Det är knappast överraskande att utskottet föreslår riksdagen att avslå motionen i alla dess delar. Enligt utskottet är allt välbeställt och ytterligare insatser obehövlige.

Skolåren och de tidigare barnåren är de perioder i en människas liv då hon är som mest påverkbar. Vad hon ser, hör och lär formar hennes samhällssyn och grundlägger hennes värderingar. Det inbegriper självfallet hennes inställning till könsroller och jämställdhet.

I grundskolans läroplan står att läsa att skolan skall verka för jämställdhet mellan könen och att könsrollsfrågan skall ingå som särskilt moment i de flesta ämnen. Uttrycket "verka för" måste innebära att skolan då det gäller könsrollsfrågor medvetet skall påverka eleverna i deras synsätt.

Jag tänker nu ta upp de fyra olika delområdena i vår motion och framföra synpunkter i anledning av utskottets betänkande.

Det första området gäller medel till könsrolls- och jämställdhetsforskning.

Redan 1941 skrev Elin Wägner i sin bok Väckarklocka: "Mäns och kvinnors historia är ju så sammanflätat som varp och inslag i en väv, men de har lyckats göra en historia av enbart inslaget ---."

Den historiska bakgrunden till våra könsroller är inte särskilt väl dokumenterad. Om männen, speciellt de mer framträdande, har historien berättat åtskilligt. Kvinnorna, med några få undantag, har blivit glömda. Liksom för de färgade i Amerika är det dags för kvinnorna att söka sina

rötter. Det är hög tid att kvinnorna också får del av sin historia – del av tidigare generationers kvinnoliv. Också för männen är det angeläget att få hela det historiska perspektivet.

Hur många av oss är exempelvis medvetna om häxprocessernas utbredning och omfång – kvinnohatet som tog sig de mest ohyggliga former? Häxbålen brann i flera hundra år och miljoner kvinnor avlivades. Det har betraktats mest som en marginell historisk episod.

Glädjande nog har, som framgår av utskottsbetänkandet, under hösten 1979 en arbetsgrupp inom UHÄ, universitets- och högskoleämbetet, lagt fram förslag i syfte att stärka forskning om jämställdhet. Rapporten remissbehandlas f. n., och förslag kommer att redovisas i samband med anslagsframställningen för budgetåret 1981/82. Här är följaktligen något på gång. Vi får ge oss till tåls och hoppas på ett gott resultat.

Vad beträffar motionens andra delområde – utbildning av lärarutbildare – erinrar utskottet om att utbildningsplan för varje allmän utbildningslinje fastställs centralt. I utbildningsplanerna för samtliga allmänna linjer inom sektorn för utbildning avseende utbildningsyrken ingår en föreskrift att människans situation och livsvillkor skall uppmärksammas i utbildningen samt att de olikheter i mäns och kvinnors situation och villkor i och utanför skolan som påverkar studie- och yrkesvalet och de olika rollerna i familj, arbete och samhällsliv skall uppmärksammas särskilt. Linjenämnderna vid resp. högskoleenhet beslutar om kursplanerna, bl. a. hur många undervisningstimmar som skall finnas med hänsyn till antal elever, tillgång på lärare m. m.

Med hänvisning till detta anser utskottet att motionskravet bör avslås. Vi har i vår motion föreslagit att i all utbildning av lärare för grund- och gymnasieskolan skulle avsättas undervisningstimmar för könsrolls- och jämställdhetsfrågor.

Jag vill ifrågasätta om det med nuvarande system ges tillräcklig utbildning inom detta område. Låt mig anföra ett exempel för att belysa min tveksamhet: I kursplanen för förskolläro-utbildningen vid högskolan för lärarutbildning i Stockholm finns kursen "Roller och relationer i samhället". Men i vilken utsträckning jämställdhetsfrågorna tas upp inom denna kurs är beroende av den enskilda gruppen och läraren. Det är möjligt att t. ex. invandrarfrågor, ungdoms- och kriminalvård eller u-landsproblematik tar en stor del av tiden i anspråk.

Det är möjligt att utskottet närmare har undersökt de verkliga förhållandena – alltså har tillgång till aktuella lokala kursplaner – och känner sig övertygat om att könsrolls- och jämställdhetsfrågorna ingår i lärarutbildningen på ett tillfredsställande sätt. I så fall skulle jag vara tacksam att få en redogörelse för hur UHÄ:s utbildningsplan fullföljs på det lokala planet.

Jag vill i detta sammanhang också poängtera hur viktigt det är att utbildningen ges av kvalificerade lärare. Det finns väl knappast något annat område som är så konfliktfyllt och inrymmer så många oklara föreställningar. Eftersom könsroller är nära förknippade med vår identitet och vår jagupplevelse och ligger känslomässigt förankrade, blir många människor

blockerade. Därför ställs det stora krav på utbildare, så att undervisningen inte fastnar på privatplanet utan på ett konstruktivt och framåtsyftande sätt kan föras också på samhällsnivån. Lärarutbildarna måste själva ha djupa kunskaper och hög medvetandegrad.

Det tredje området vi tar upp i vår motion är lärarnas fortbildning. Utskottet hänvisar till de s. k. JIF-kurser – kurser i jämställdhet och internationell förståelse – som fortbildningsavdelningen i Umeå svarar för. Vi anförde i motionen att det vid dessa kurser inte ställs några speciella kompetenskrav på kursledarna och att deltagarna har vida ramar att själva bestämma kursinriktningen. Det innebär att kursinnehållet i hög grad blir beroende av deltagarnas intresseinriktning. Kurserna är dessutom helt frivilliga, varför ett relativt begränsat antal lärare får del av denna utbildning.

Fortbildningsavdelningen i Umeå ger ut en regelbundet utkommande skrift, JIF-aktuellt. Den skall vara ett forum för utbyte av erfarenheter och idéer. Jag har tagit del av de nummer som kom ut under år 1979 och kan konstatera att frågor om könsroller och jämställdhet förekom i ytterst begränsad utsträckning. Om det inte finns mer av detta ämnesområde på kurserna är det synnerligen oroväckande.

Utskottet hänvisar vidare till årets budgetproposition, där det anförts att frågor om jämställdhet och internationell förståelse bäst bearbetas utifrån lokala förutsättningar och med lokalt engagemang. Tanken är i och för sig riktig, men det förutsätter att det finns lokala eldsjälar som dels vill föra fram jämställdhetsfrågor, dels är beredda på en reaktion alltifrån förlöjligande till aggressivitet.

Frågor om fortbildningens framtida utformning och organisation kommer vidare enligt årets budgetproposition att tas upp i anslutning till lärarutbildningens förslag. I utredningens betänkande, som nyligen remissbehandlats, har beklagligtvis frågan om hur en förändrad lärarutbildning skulle kunna påverka och förbättra jämställdhetsarbetet i skolan fått ett obetydligt utrymme. Jag hoppas emellertid att de remissyttranden som lämnats, bl. a. jämställdhetskommitténs yttrande, kommer att beaktas när det slutliga förslaget arbetas fram.

Det fjärde och sista delområdet i vår motion tar upp frågan om läromedelsgranskning. Vi ser det som en viktig förutsättning att läromedlen ger stöd och inte motverkar jämställdhetsarbetet inom utbildningen. Tyvärr finns det exempel på det senare i dagens läromedel. Den granskning av vissa läromedel som sker i skolöverstyrelsens läromedelsnämnd bör, som vi anför i motionen, läggas upp på ett sådant sätt att könsrolls- och jämställdhetsgranskningen blir bättre tillgodosedd.

Utskottet hänvisar till utredningen om läromedelsmarknaden. Genom tilläggsdirektiv 1979 har den fått i uppdrag att pröva i vilken utsträckning förhandsgranskning av läromedel är motiverad och om läromedelsnämnden kan ersättas av ett organ med uppgifter motsvarande en opinionsnämnds. Jag har svårt att tänka mig att en sådan ordning – med en opinionsnämnd – skulle vara en fördel ur den aspekt vi tagit upp.

*Utbildning i jäm-
ställdhetsfrågor
m. m.*

Jag har med denna genomgång sökt belysa några områden inom skolväsendet som jag tycker är viktiga för jämställdhetsarbetet. Lgr 69 och i ännu högre grad läroplanen Lgr 82 betonar jämställdhet mellan könen som ett av skolans viktigaste mål. Skollagen har en ny paragraf om skolstyrelsens ansvar för jämställdheten, och skolförordningen kommer med tillägg som handlar om skolledarens förpliktelser när det gäller jämställdheten på den egna skolan.

Svårigheten tycks vara att förverkliga talet om jämställdhet inom utbildningen på ett meningsfullt sätt – att vinna förståelse för att det ger människorna möjligheter till ett rikare liv. Ett jämställt samhälle är ett bättre samhälle.

Utskottet har enhälligt föreslagit att riksdagen skall avslå vår motion i alla delar. Jag tänker inte här framställa något annat yrkande. Men kanske kan jag hoppas på att vi med vår motion och med det jag har anfört här i dag har sått ett litet frö som så småningom kan gro och växa.

EVA HJELMSTRÖM (vpk):

Herr talman! Kvinnorna diskrimineras på samhällslivets alla områden: i arbetslivet, där kvinnorna har svårare att få jobb, där de hänvisas till ett mycket begränsat antal yrkesområden och där de regelmässigt får lägre lön;

i bostadsområdena, där det främst är kvinnorna som drabbas av den uselt utbyggda kollektiva servicen;

i massmedia, där ju kvinnorna oftast framställs som ett bihang till männen eller som sexobjekt;

i familjen, där merparten av hemarbetet faller på kvinnorna; inom utbildningsväsendet, vilket inte är minst viktigt.

Att förändra kvinnornas situation kommer att ta tid, och helt kan inte kvinnodiskrimineringen avskaffas förrän vi fått ett jämlikt samhälle för alla – ett samhälle där inte heller männen utnyttjas och exploateras.

Samtidigt finns det, herr talman, en rad områden där man redan nu kan vidta åtgärder för att åstadkomma förbättrade villkor för kvinnorna. Vi inom vpk har i partimotionen 2152 tagit upp de viktigaste. Till de viktigaste områdena hör otvivelaktigt skolan och utbildningsväsendet i dess helhet.

Vi har krävt att lärarkåren skall ges utbildning i kvinnofrågan och att kvinnofrågan skall tas upp som ett särskilt högskoleämne.

I en annan partimotion har vi utvecklat det faktum att utbildningen och inte minst forskningen i dag i regel utgår från mannens värld som den normgivande, t. ex. vad gäller klassanalys och maktproblem. Det är ingen slump att kvinnorna, när man kommer ihåg dem, tas med som en avvikande grupp. Det är heller ingen slump att vi vet så litet om kvinnornas historia, arbetssituation, kultur och språk liksom om deras identitetsutveckling och annat.

Kvinnofrågan måste ges sin plats inom utbildningsväsendets alla områden. Inte minst är detta viktigt för att stärka de yngre kvinnornas självförtroende, förmå dem att våga bryta mot det traditionella mönstret och inte utbilda sig

för bara ett fåtal yrken, förmå dem att exempelvis välja tekniken framför vården.

Utskottet säger med anledning av inte bara vår motion utan också Gunilla Andrés och Karin Anderssons motion för det första att det redan nu är möjligt att anordna utbildning i jämställdhetsfrågor inom högskolan genom de s. k. enskilda kurserna och för det andra att lärarnas fortbildning och utbildning i dessa frågor tas upp av lärarutbildningsutredningen, LUT. Därför avvisas motionerna.

Men, herr talman, även om man redan nu kan ordna utbildning i jämställdhetsfrågor – rättare vore att tala om kvinnofrågor – i form av enstaka kurser, finns det sannerligen ingen garanti för att så sker. Dessutom krävs att ämnet ges en sådan status att det regelmässigt ingår i utbildningen för en rad yrken. Kvinnofrågor, konstaterar vi, bör kunna studeras ur ett brett tvärvetenskapligt perspektiv på ett helt annat sätt än i dag. Självfallet skall kvinnofrågan också integreras i samtliga ämnen vid universiteten och högskolorna. Först då kan vi få arkitekter som planerar utifrån de verkliga behoven. Först då kan vi få trafikplanerare som ser till andra förhållanden än de i dag gällande.

Inte minst viktigt i sammanhanget är naturligtvis att ämnet om det blir ett särskilt högskoleämne också kommer i åtnjutande av andra och större resurser. Det kan inte prioriteras bort på samma sätt som en enstaka kurs.

När det gäller lärarutbildningen är det uppenbart att utskottet inte tillräckligt har studerat LUT:s förslag. Där är denna fråga klart dåligt för att inte säga uselt behandlad. Eller som jämställdhetskommittén i sitt remissvar uttrycker saken:

”LUT diskuterar könsrollerna i skolan på ett par sidor och framhåller det hinder som personalstrukturen utgör för jämställdheten. Jämställdhetskommittén instämmer i detta, men vänder sig mot att utredningen knappast berör ett annat väsentligt hinder – lärarnas bristande kunskaper och medvetenhet i könsrollsfrågor.

Jämställdhetskommittén anser det nödvändigt och självklart att lärarna i sin utbildning får kunskaper i könsrollsfrågor och hjälp att bearbeta attityder och fördomar hos sig själva och eleverna. Om inte blir läroplanens riktlinjer för jämställdhetsarbetet i skolan en död bokstav.”

För att inte läroplanens riktlinjer skall bli en död bokstav krävs åtgärder nu. Därför yrkar jag bifall till vpk-motionen. Den sammanfaller i vissa stycken med den motion som har väckts av Gunilla André och Karin Andersson. Men de har därutöver ställt några andra krav, vilkas genomförande vi också anser skulle vara ett steg på vägen för att åstadkomma förbättrade förhållanden på dessa områden. Eftersom Gunilla André tyvärr inte yrkade bifall till den motionen gör jag det.

GUNILLA ANDRÉ (c) replik:

Herr talman! Eva Hjelmström yrkade bifall till den motion som Karin Andersson och jag avlämnade för ett år sedan och som vi nu behandlar här i

*Utbildning i jäm-
ställdhetsfrågor
m. m.*

kammaren. Det är naturligtvis glädjande att Eva Hjelmström finner att hon kan instämma i de krav som vi fört fram i motionen. Det torde emellertid inte höra till vanligheten här i kammaren att man yrkar bifall till någon annans motion.

Som jag sade i mitt huvudanförande, där jag redogjorde för punkt efter punkt i motionen, har en del hänt sedan vi lämnade in motionen i fjol. Vi måste konstatera att man exempelvis inom forskningen nu har utrett en hel del och att det kommer att lämnas förslag senare. I utskottsbetänkandet hänvisar man till åtgärder som nu är på gång när det gäller de andra punkterna i motionen.

EVA HJELMSTRÖM (vpk) replik:

Herr talman! Jag tycker att det är beklagligt att Gunilla André nu ställer sig upp och försvarar utskottets avstyrkande av motionen. Det strider mot hennes förra inlägg, där hon underförstått menade att om det inte händer någonting så lär man få återkomma. Jag tycker att det är dags att det händer någonting. Jag tycker att det är dags att man tar ett steg framåt i de här frågorna. Och jag kan verkligen inte hålla med Gunilla André om att exempelvis det första kravet i motionen, att forskning om könsroller och jämställdhet skall ges hög prioritet vid fördelning av forskningsmedel, i dag har slagit igenom i praktiken. Inte heller kan jag hålla med om att lärarna har fått den utbildning i de här frågorna som krävs för att vi skall kunna komma till rätta med delar av den kvinnodiskriminering som finns inom utbildningsväsendet i dess helhet.

Jag tycker faktiskt att de krav som Gunilla André och Karin Andersson har ställt i sin motion i mångt och mycket överensstämmer med krav som vpk har fört fram och drivit. Och jag tycker att det är dags att riksdagen uttrycker en viljeinriktning i de här frågorna och inte avvaktar ytterligare ett antal år. Vi har ju tidigare varit överens om att det har gått alldeles för lång tid utan att man kommit någon vart i arbetet mot kvinnodiskrimineringen.

GUNILLA ANDRÉ (c) replik:

Herr talman! Självfallet håller jag med Eva Hjelmström om att vi måste jobba vidare och ta ytterligare steg i den här viktiga jämställdhetsfrågan, men man kan ifrågasätta vilka vägar som är de lämpligaste.

När Eva Hjelmström tar upp detta med forskningen vill jag erinra om att man i utskottsbetänkandet relaterar vad som är på gång. När man inom en så snar framtid kan räkna med att det kommer ett förslag anser jag att vi får ge oss till tåls och hoppas att det skall bli ett gott resultat.

När det gäller frågeställningen huruvida man ute på lokalt plan fullföljer UHÄ:s allmänna kursplaner ställde jag en fråga till någon av representanterna för utskottet. Jag fick inte något svar. Jag tycker emellertid att man först skall ta reda på hur det förhåller sig i verkligheten ute på de olika utbildningsantalerna, innan man ytterligare försöker ändra den nuvarande ordningen.

EVA HJELMSTRÖM (vpk) replik:

Herr talman! Att döma av vad Gunilla André nu sade i början av sitt anförande är allting förträffligt på det här området. Men uppenbarligen är Gunilla André ändå tveksam, eftersom hon samtidigt ställde frågor till utskottets företrädare, som varit förunderligt tyst här i dag.

Jag tycker att det vore ett bra steg mot en minskning av kvinnodiskrimineringen att rösta för de förslag som du själv har ställt och som vänsterpartiet kommunisterna har fört fram. Kommer du att medverka till att vi kan ta det steget?

LINNEA HÖRLÉN (fp):

Herr talman! I utbildningsutskottet har vi under åtskilliga år arbetat med jämställdhetsproblemen vid planeringen av utbildningen. Jag tycker att positionerna när det gäller jämställdheten mellan man och kvinna har flyttats framåt en hel del, i varje fall under den tid av 1970-talet som jag själv kan överblicka. Ser vi jämställdhetsfrågorna i ett historiskt perspektiv får vi väl ändå vara tacksamma för att den människosyn som ledde till häxprocesser och neger-slaveri inte har någon relevans i dag när det gäller relationerna mellan kvinna och man.

Jag har därmed inte sagt att vi har nått ända fram. Det finns åtskilligt ännu som behöver rättas till i detta avseende. Men vad som ändå har skett på utbildningsområdet är att vi har fått centrala beslut i syfte att uppmärksamma den här problematiken och se till att rättvisa så långt möjligt skipas. Det är ett drygt arbete, och det räcker inte med centrala beslut och regler för utbildningen – de beslut som fattas centralt måste också följas upp ute i den praktiska tillämpningen.

Utskottet har i sitt betänkande redogjort för vad som har gjorts när det gäller forskning och utbildning av lärare och när det gäller läromedel. Vi räknar med att de riktlinjer som har dragits upp centralt också kommer att medverka till förnyade insatser och stimulera människor som är observanta när det gäller dessa frågor ute i utbildningssystemets olika sektorer.

Jag behöver inte upprepa tidigare talares försvar av skrivningen i betänkandet. Jag kan begränsa mig till att ta upp en enda punkt, nämligen vad som har sagts om LUT-utredningen.

Den är f. n. ute på remiss. Som alla i denna kammare vet är tekniken den att man, innan man bifaller förslag som ställs medan man utreder en så här stor förändring i ett system, brukar avvakta resultatet av remissbehandlingen. Därmed får man också hjälp och vägledning för det propositionsarbete som följer. Vi har alltså anledning att säga att det som ligger inom LUT-utredningen ännu inte är färdigbehandlat, men det som finns där ger ändå förhoppningar om ett positivt beslut just i dessa jämställdhetsfrågor.

Herr talman! Det handlar om ett enhälligt utskottsbetänkande. Jag hade knappast väntat mig att det skulle bli en debatt som denna. Men jag nöjer mig med att härmed yrka bifall till utskottets hemställan.

Onsdagen den
6 februari 1980

*Utbildning i jäm-
ställdhetsfrågor
m. m.*

EVA HJELMSTRÖM (vpk) replik:

Herr talman! Linnea Hörlén säger att positionerna har flyttats framåt. Det är klart att man kan instämma i det påståendet om man jämför med hur det var under häxprocessernas tid. Men samtidigt är det uppenbart att arbetet i dessa frågor går alldeles för långsamt.

Linnea Hörlén sade också att vi inte har nått ända fram. Nej, det är verkligen ett understatement – förvisso har vi inte det. Det finns otaliga exempel på hur kvinnornas situation försummas – i det vardagliga skolarbetet, i utbildningen och vid våra universitet och högskolor.

Visst har det skett en del glädjande saker. Man har t. ex. bildat fora för kvinnliga forskare runt om vid våra universitet och högskolor och man har börjat ge ut en kvinnovetenskaplig tidskrift. Men det, herr talman, beror ju inte på insatser från vare sig riksdagen eller UHÄ, utan på att kvinnorna tröttnat på att vänta på att det skall ske någonting. Därför har de själva tagit initiativet och organiserat detta.

Jag tycker att de framförda förslagen skall genomföras redan nu, så att vi får till stånd en förbättring. Vi har inte tid att vänta ytterligare ett antal år.

LINNEA HÖRLÉN (fp) replik:

Herr talman! Eva Hjelmström sade att det var ett understatement att påpeka att vi inte har nått ända fram. Låt mig framhålla att vad det nu i första hand handlar om är att det blir kött på benen genom de riktlinjer som har kommit från centralt håll. Det fortsatta arbetet måste utföras på det lokala planet.

Enstaka kurser exempelvis har inte funnits mer än två år. Vi måste ändå räkna med att det tar litet tid att få saker och ting att fungera. Vi hoppas på en utveckling där dessa frågor tas upp i större utsträckning och omsätts i aktivt arbete.

EVA HJELMSTRÖM (vpk) replik:

Herr talman! En enstaka kurs kan faktiskt prioriteras bort. Det är ett faktum att så sker med tanke på den njugga anslagstilldelning som den borgerliga regeringen står för också på detta område.

Beträffande talet om att vi skall vänta på lärarutbildningsutredningen vill jag, liksom jag gjorde i mitt första inlägg, säga att den utredningen har nöjt sig med att ta upp detta stora problem på två sidor. Är det på dessa två sidor som Linnea Hörlén skall grunda sina förslag? Jag tycker i alla fall att det är helt otillräckligt. Den kritiken delar jag uppenbarligen med de remissinstanser som är insatta i dessa frågor.

LINNEA HÖRLÉN (fp) replik:

Herr talman! Till skillnad från Eva Hjelmström har jag förtroende för vad man på lokalt håll kan göra när det gäller att ta ansvar för den här undervisningen. Det finns naturligtvis möjligheter till en central styrning.

något som kanske ligger närmare till hands för Eva Hjelmström. Vi är angelägna om att också det lokala ansvaret får komma till uttryck.

Nr 79

Onsdagen den
6 februari 1980

EVA WINTHER (fp):

Herr talman! Jämställdhetsarbetet på utbildningsområdet har inte givit några större resultat, även om enskilda åtgärder har haft effekt. Fortfarande är elevernas studie- och yrkesval mycket könsbundet. Attityder och förväntningar från föräldrar och kamrater påverkar eleverna, liksom den ojämna könsfördelningen i skola, arbetsliv och samhälle. Utbildningsstruktur, läromedel och kursplaner är ännu inte utformade med avsikt att främja otraditionella val. Under 1970-talet har emellertid ett aktivt jämställdhetsarbete kommit i gång och konkreta handlingsplaner tagits fram. Fortfarande återstår trots allt hinder att avlägsna, innan en medveten jämställdhetssträvan blir en naturlig del av skolarbetet. Detsamma gäller inom den högre utbildningen och inom forskningen.

Motionärerna har bl. a. tagit upp frågan om forskning beträffande könsroller och jämställdhet. Folkpartiregeringen byggde ut stödet till jämställdhetsforskningen i syfte att få till stånd en basorganisation för sådan forskning. Just nu remissbehandlas också ett förslag från en av UHÄ tillsatt arbetsgrupp. Den har omnämnts tidigare i debatten. Arbetsgruppen har redovisat en rad angelägna forskningsuppgifter, och förslag kommer att framläggas i samband med nästa budget.

Det gäller att komma till rätta med en rad olika faktorer som har hindrat forskare från att välja kvinno- och jämställdhetsämnen. Vid en konferens som UHÄ anordnat om forskning beträffande jämställdhet påpekas bl. a. att en av de faktorer som hindrar forskare från att välja kvinno- och jämställdhetsämnen är grundutbildningens innehåll. En studerande som inte under grundutbildningen har kommit i kontakt med kvinno- och jämställdhetsfrågor väljer sannolikt inte ett sådant ämne för sin forskningsuppgift.

Även handledarens inställning och kunskap är av betydelse. Alltför många handledare saknar intresse för kvinno- och jämställdhetsforskning. Vidare är man väldigt osäker om meritvärdet av kvinno- och jämställdhetsforskning. Det är också svårt att få direktkontakt med dem som efterfrågar sådan forskning. Detta är saker som vi måste se på och som måste åtgärdas för att vi skall kunna få flera forskare som ägnar sig åt kvinnoforskning.

I Lund finns ett centrum för kvinnliga forskare och kvinnoforskning. Det är ett viktigt initiativ som de kvinnliga forskarna har tagit. Det är angeläget att sådana centra kommer till stånd på flera utbildningsorter. Då blir kvinnorna ett stöd och en hjälp för varandra.

Lärarna är förebilder för eleverna i skolan. Enligt läroplanen är skolans uppgift att "motverka traditionella könsrollsattityder och stimulera eleverna att debattera och ifrågasätta de skillnader mellan män och kvinnor i inflytande, arbetsuppgifter och löner som finns på många områden i samhället". Detta krav har förstärkts genom den bestämmelse som införts i skollagen och i skolförordningen, om att ett aktivt jämställdhetsarbete skall bedrivas inom skolans ram.

*Utbildning i jäm-
ställdhetsfrågor
m. m.*

Onsdagen den
6 februari 1980

*Utbildning i jäm-
ställdhetsfrågor
m. m.*

Men viktigast är naturligtvis frågan om vilken utbildning lärarna skall ha för att kunna leva upp till den fina målsättningen. Om man inte själv har uppmärksammat denna problematik, är det inte lätt att se fallgroparna eller att visa eleverna på hela den problematik som ryms inom könsrollsfrågorna.

När det gäller lärarutbildningen framhåller utskottet att de olika linjenämnderna svarar för den lokala planeringen. Det finns centrala anvisningar. Sedan skall själva utbildningen utformas på lokal nivå. Den som håller i detta måste ha ett speciellt intresse. Ofta gör man upp kursens innehåll med dem som ingår i kursen. Antingen skall läraren vara väldigt intresserad eller också skall någon deltagare i kursen vara intresserad, om en sådan här utbildning över huvud taget skall bli av. Mot den bakgrunden tror jag också att det är viktigt att man får litet fastare regler för utbildningen i jämställdhetsfrågor.

Alltför många, både män och kvinnor, är omedvetna om könsrollsproblematiken. Jag har hört från olika fortbildningsdagar att frågan där har tagits upp på ett så ointresserat och okunnigt sätt att effekten inte har blivit positiv utan utbildningen snarare har haft negativ effekt.

Därför är det viktigt att få in könsrolls- och jämställdhetsfrågor i undervisningen för lärarna. Kunskap i könsrollsproblematik måste finnas med på alla nivåer i all undervisning. Det måste vi fortsätta att sträva efter.

EVA HJELMSTRÖM (vpk):

Herr talman! Debatten framstår för mig som alltmer obegriplig. Både Gunilla Andrés och nu senast Eva Winters anföranden är ju i mångt och mycket pläderingar för de krav som har ställts såväl i vår motion som i den motion som väckts av Gunilla André och Karin Andersson. Jag tycker att man skall ta konsekvenserna av det och rösta för motionerna.

EVA WINTHER (fp):

Herr talman! Jag inser svårigheterna på det här området. Det återstår mycket att göra, men jag ser också att det är en hel del som är igångsatt. Vad som är viktigt är att understryka vissa saker som är speciellt angelägna att följa upp. Det är därför jag har tagit till orda i den här debatten.

Överläggningen var härmed avslutad.

Mom. 1

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels motion 1327 av Gunilla André och Karin Andersson i motsvarande del, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Eva Hjelmström begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller utbildningsutskottets hemställan i betänkande 15 mom. 1 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit motion 1327 av Gunilla André och Karin Andersson i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Eva Hjelmström begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 288
Nej - 20
Avstår - 1

Mom. 2

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels motion 1327 av Gunilla André och Karin Andersson i motsvarande del, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Eva Hjelmström begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller utbildningsutskottets hemställan i betänkande 15 mom. 2 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit motion 1327 av Gunilla André och Karin Andersson i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Eva Hjelmström begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 288
Nej - 21
Avstår - 1

Mom. 3 och 5

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels motion 2154 av Lars Werner m. fl., och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Eva Hjelmström begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller utbildningsutskottets hemställan i betänkande 15 mom. 3 och 5 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit motion 2154 av Lars Werner m. fl.

Nr 79

Onsdagen den
6 februari 1980

*Utbildning i jäm-
ställdhetsfrågor
m. m.*

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Eva Hjelmström begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 289
Nej - 17
Avstår - 3

Mom 4.

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels motion 1327 av Gunilla André och Karin Andersson i motsvarande del, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Eva Hjelmström begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller utbildningsutskottets hemställan i betänkande 15 mom. 4 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit motion 1327 av Gunilla André och Karin Andersson i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Eva Hjelmström begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 289
Nej - 20
Avstår - 1

Mom. 6

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels motion 1327 av Gunilla André och Karin Andersson i motsvarande del, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Eva Hjelmström begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller utbildningsutskottets hemställan i betänkande 15 mom. 6 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit motion 1327 av Gunilla André och Karin Andersson i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Eva Hjelmström begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 286
Nej - 21
Avstår - 1

Nr 79

Onsdagen den
6 februari 1980

*Utbildning i jäm-
ställdhetsfrågor
m. m.*

§ 7 Anmäldes och bordlades

Proposition

1979/80:71 om godkännande av IMCO-konventionen om säkra containrar

§ 8 Kammaren åtskildes kl. 11.17.

In fidem

SUNE K. JOHANSSON

/Solveig Gemert